

1914 október 7-én...
DEBRECZEN

Előfizetési ár székelyudvarhelyi
HELYBEN: Egy óra 1 korona
Negyedévre 3
Egyes szám ára 4 fill.

VIDÉKEN: Egy óra 1 K 50 f.
Negyedévre 4 K 50 f.
Egyes szám ára 6 fill.

Negyvenhatodik évfolyam.
217-ik szám.
Szerda, 1914. október 7.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Barabos-utca 7. szám. Telefon: 412.
Lapkiadó Horovitz Zsigmond.

A német és az osztrák-magyar hadsereg előnyomulása. Orosz-Lengyelországban és Galiciában.

Budapest, október 6. (Hivatalos jelentés.) Érkezett délután két óra 45 perckor. Hadműveleteink Orosz-Lengyelországban és Galiciában kedvezően haladnak előre a német és osztrák-magyar csapatok vállvetve harcolva az ellenséget Opatowtól és Klimontowtól a Visztula felé vetették vissza. Höfer, vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese. (Min. sajtóoszt.)

Az oroszok veresége a Kárpátokban.

Budapest, okt. 6. (Hivatalos jelentés.) Érkezett délután 2 óra 45 perckor.

A Kárpátokban az oroszok az uzsoki szorosnál teljesen vereséget szenvedtek. Höfer, vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese közli. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Uj harcok kezdetén.

Az északi harctér nyugalmának immár vége. Az első feladatot: az orosz tulerő megfékezését, az erők kiegyenlítését, s az egész orosz haditerv felborítását, becsülettel elvégeztük és most már megkezdődött a háború második fejezete, — a mi támadásunk. És kezdődött a siker minden komoly feltételével. Vitéz csapataink, amelyek zavartalanul helyezkedtek el az új, stratégiailag kedvező pozícióba, — frissen, kipihenten, harcrakészen állnak az új harcok kezdetén.

A hadviselés óriási gépezete nagy-szerűen működik; a csapatok hangulata kitünő, hevíti a győzelem hite, az erő tudata, s — mint valami kiapadhatatlan energiaforrás — a kettős monarchia né-

peinek lelkes bizalma, amivel szemben az annyi ütközetben megvert ellenséges haderőn az elnyomott népek rémes depressziója ül; amit az is illusztrál, hogy pillanatnyi stratégiai sikerük kiaknázására még csak gondolni se merészeltek.

A kárpáti betörés epizódja a vége felé közeledik; csapataink koncentrációja Hosszuzeménél befejeződött, s a betörő orosz sereg visszautzése a Kárpátokon megkezdődött. Máramarosban még folyik ugyan a harc, de a kilátások kedvezőek.

A déli harctérről Potiorek tábornagy jelentése fegyvereink újabb győzelméről számolt be; csapataink kitisztítják Kelet-Boszniát a benyomult szerb és montenegrói hordáktól. A főhadszíntérről félreeső területen történtek ezek a kísérletek, s visszavetésükre már az első akció is győzelmesen végződött. Csapataink két montenegrói dandárt teljesen megverték, a betörők futva futottak, rémes pánikban, minden készletüket

otthagya a véres visszahúzásban. A gyalázatos hordák ezuttal sem tagadták meg magukat, s akik legyőzték őket életükben, azokat halottaikban állatiasan megcsonkították.

Valóban: legfőbb civilizatórius érdek volt, hogy ezekkel a barbárokkal végezzünk. Végre, ha az emberevőkkel, a hullacsonkítókkal végeztek Ausztrália szigetén, Amerika őserdőiben, végezni kell Európában is. Végezni azokkal, kiknek gyermeknevelési rendszere a bombadobáson, politikai morálja a királygyilkosságon, hadviselő erkölcsse a csonkításon alapul.

Az összeroppant Szerbiában különben teljes az anarkia. A roskadt seregben, amelynek javát szüntelen és szinte szüntelenül győzelmes offenzívánk széttepte, — meglazult minden kötelék, rend, fegyelem, bizalom; pusztít az éhség, tombol a járvány és mindezen felül erősödik a köztársasági mozgalom.

A francia harctéren mind közelebb a döntés. A nagy harc kimenetele egy

pillanatig sem lehetett kétséges; a franciák kétségtelenül heves erőfeszítése nem állíthatta meg a német hadak diadaluját, s már francia részen is kezdik beösmerni a német offenzíva sikereit. — Antwerpen eleste is küszöbön áll; az erődök, amelyek a halálraitelt város délről és délkeletről védték, eldőlték, s a külső erődvonalon ütött rés megengedi a tamadást a belső erődvonalon és a város ellen.

S míg a nyugati harcátér ágyutüzében már elérődik a döntő győzelem és Antwerpennél is győzelmesen folyik az ostrom: győzelem kíséri a német seregek fegyvereit Oroszországban is.

Debreczen a mult hóban.

Debreczen város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi ülését, melyen az ügyosztályok vezetői terjesztették elő jelentéseiket az elmúlt szeptember hónapról.

Az üésről szóló tudósításunk a következő:

Nagy József kir. tanácsos pénzügyigazgató bejelentette, hogy szeptember havában az adófizetés eredménye vol: a következő: Befolyt egyenes adóban 15,379 kor. 73 fillér, hadmentességi díjban 325 korona 22 fillér, bélyegjövődékben 47.986 korona 12 fillér, jogilletékben 41.310 korona 11 fillér, díjjövődékben 2705 korona 07 fillér, a dohányjövődékben 23.644 korona 21 fillér, határvámjövődékben 27,083 korona 33 fillér, fogyasztási és italadóban 450,613 korona 35 fillér.

A jövedelmek a dohányjövődéknél 50,009, a fogyasztási és ita adónál 430,000 koronával emelkedtek, aminek oka az, hogy szeptember 1-én lépett életbe az új szeszadótörvény.

Bejelentette még a pénzügyigazgató, hogy a hadbavonultak családjainak segélyezése folyik s a mai napig Debreczen városban 2361 családnak naponként 3734 korona 10 fillér segélyt utalványozott ki. Hajdúvármegyében 7019 család naponként 9784 koronát kap. Egyben kérte, hogy az adófizetésre vonatkozó fölhívást, amelynek kibocsátá árá a polgármestert kérte föl a mult ülés, tegyék közzé. Kovács József polgármester ezt meg is ígérte. Bejelentette végül a pénzügyigazgató, hogy az egyenes adónál mutatkozó emelkedés annak tulajdonítható, hogy a hadsereg részére vett lovak után az adóhátralékos gazdáknak járó vételár összegben 91,000 koronát foglaltak le.

Tüdős Kálmán dr főorvos bejelentette, hogy szeptemberben a közegészségügyi viszonyok kedvezőek voltak. Egyben bejelentette, hogy a Galiciából visszatért sebesültek között ázsiai kolerát állapítottak meg, de a hatóság minden szükséges intézkedést meg téve, sikerült a járványt a polgárságtól izolálni.

Fejér Ferenc dr, ezért köszönetét és elismerését fejezte ki és ama reményét, hogy ez továbbra is sikerülni fog.

A bizottság Komlóssy Dezső kérésére kimondta, hogy illetékes helyen kérni fogja azt, hogy az 1 óra 30 perckor indulo budapesti vonathoz közvetlen kocsit kapcsoljanak. A főispán pedig Tüdős János dr kérésére kijelentette, hogy közbenjár a célból, hogy az Arany Bika építkezéséhez teljes befejezéséhez szükséges áruk ideszállítására a katonaság és a vasut négy waggont engedélyezzen.

Gatsó Gyula az esküdtszék előtt.

(Fővárosi tudósítónktól.) Emlékezetes még az a véres dráma, amely ez év március 5-én játszódott le a fővárosi államrendőrség kispesti kapitányságán. Gatsó Gyula magánhivatalnok hat lövéssel agyonlőtte Csizsár Imre dr. segédfogalmazót, aki feleségét elcsábította. Gatsót akkor a rendőrség letartóztatta és most szándékos emberölés büntetnének vádjával terheltten állott a pestvidéki törvényszék esküdtszékének előtt.

A tárgyalás előtt Csengey Miklós dr. bíró elnök kérdéseire azt mondta Gatsó, hogy nem éreli magát bűnösnek. Önvédelemből lött Csizsárra, aki kardot rántott. Házasetük zavartalan és boldog volt. Nem igaz, hogy féltékenykedett a feleségére és hogy az asszonyt magaviselete miatt megfenyítette. Egy összeveszésből kifolyólag azonban mégis elhatározták, hogy külön fognak élni. Az apja egy varrógépet ajándékozott az asszonynak, de ezt a gépet Gatsó apjának leánya visszakövetelte. Mivel Gatsóné nem akarta a gépet visszaadni, a leány följelentette a kispesti rendőrségnél és az asszony itt ismerte meg Csizsár fogalmazót, akihez a feljelentés tartozott. Csizsár fogalmazó négyszer zagy ötször idézte be Gatsónét, aki egyedül ment el hozzá.

— Március 5-én — mondta el azután a tragédia közvetlen következményeit Gatsó — azt mondta a feleségem, hogy kísérjem el egy ba átnőjéhez és várjam meg, hogy együtt menjünk haza. En nem mehettem, hanem azt mondtam, hogy majd megvárom. Vártam is, de az asszony nem jött haza. Egész éjjel nyugtalan voltam, másnap hajnalban kimentem az any. somhoz Kispestre, megnézni, hogy nincs-e ott a feleségem. Ott sem volt. Nyolc óraker bementem a hivatalomba. Végre fél tizkor telefonált az asszony, hogy küldjem el a lakáskulcsot. Én csak délben mentam haza. Kérdőre vontam a feleségemet, hogy hol járt az éjjel. Nem akarta megmondani, hol volt, s csak hosszas faggatásomra vallotta be, hogy találkozott Csizsárral, aki a feljelentés dolgában hivatta magához. Felhívta egy lakásba, ahol leittatta. Ő vonakodott felmenni, de Csizsár becsületszavát adta neki, hogy nem bántja. De megszegte becsületszavát.

Én délután autón kimentem Csizsárhoz, hogy leszámoljak vele, Ho-szas várakozás után megjött Csizsár, akit megszólítottam. Azután bementem a szobába vele, ahol megkérdeztem tőle, hogy igaz-e, amit a feleségem elmondott, s hogy a történet után szándékában áll-e a feleségemet nőül venni.

Csizsár gorombán válaszolt. Ez a magaviselet nagyon fölháborított. Mikor látta, hogy nem akarok távozni, kardja után nyult. A kardgal fenyegető mozdulatot tett felém, mire rálöttem. Nem céloztam, amit bizonyít az is, hogy az első lövések nem is találtak.

Az elnök most felolvasta a vádlottnak a rendőrség előtt tett vallomását, amelyből az derül ki, hogy Gatsó nem önvédelemből, hanem nagyfokn elkeseredésében lött rá Csizsárra.

A vádlott kihallgatása után Szikszai Sándor dr. és Német Ödön dr. orvosszakértőket hallgatták ki, akik konstataáltak, hogy Gatsó jómodoru, intelligens fiatalember, aki nem

szenved elmebajban és a tett elkövetésekor nem volt ö kivületi állapotban.

Szünet után az első tanu Gatsó Gyuláné, a vádlott felesége. Huszonnégyéves, varrónő. Vallomást akar tenni. Az ügyész indítványára az elnök zárt tárgya ást rendelt el.

Az asszony vallomása után ismét beengedték a terembe a nyilvánosságot. Több rendőrtisztviselőt hallgattak ki ezután, köztük egy fogalmazót, aki lakását engedte át Chiszárnak, de ő nem tudta, hogy kivel akar ott találkozni Csizsár.

Glósz Pál fogalmazó elmondta, hogy ő privátim ismeri az asszonyt, körülbelül hat-hét évvel ezelőtt egyizben együtt vacsorázott vele. Gatsóné akkor még leány volt.

Gyurik János földbirtokost hallgatta ki ezután a törvényszék. Ismerte az asszonyt leánykorából, s jellemző epizódokat mondott el róla.

39. gyalog-ezred a veszteségi kimutatásban.

A cs. és kir. hadügyminisztérium 16 ik számu veszteségajstroma most jelent meg. Közöljük ebből a debreczeni 39. gyalogezredre vonatkozó adatokat, annak a megemlékezésével, hogy hibátlanok és hírelesnek csak is a hivatalos lista tekinthető:

Legénység: Szabó I. József seb. Szabó B. P. ter seb. Szakal József szkszv. sebesült. Szano János seb. Szathmári Andras sebes. Szathmári József seb. Szegedi Lajos sebes. Szekér János seb. Szekér János tiz. sebes. Szekér Gábor őrv. seb. Szentmiklóssy Bertalan seb. Szűrie Péter seb. Sziki Lajos sebes. Szilágyi Gábor pórtart. seb. Szilágyi György seb. Szoboszlav József mh. Szonoki őrv. seb. Szűcs Lajos meghalt.

Tajc Flórián mh. Takács János sebes. Talmucza Demeter seb. Tar Sándor őrv. seb. Tar János tiz. seb. Theodor Antal őrv. seb. Török Imre seb. Tóth János őrv. seb. Tóth Ferenc seb. Tóth Gábor seb. Tóth Sándor tiz. seb.

Uzonyi Mihály tiz. seb. Uzsopán György sebesült.

Váci Zsigmond tiz. mh. Vaczlavak Mihály seb. Vámos István őrv. seb. Varga Sándor seb. Varga Antal tiz. seb. Varga Antal seb. Varga II. József seb. Varga László őrv. s b. Varga László seb. Városi Imre seb. Vatica József seb. Vagh Imre szkszv. seb. Veres Lajos seb. Vince István őrv. seb. Wadkerly János seb. Wagner Bálint seb. Wakier József tiz. seb. Weisz Jakab őrv. seb.

Zaroba János seb. Zellar Gábor sebes. Zifcsák Gáspár seb. Zaukucz György s. b.

**Háromszobás
utcai lakás
azonnal kiadó
Darabos-utca 7. sz.**

HIREK.

— **Eikészült a választók névjegyzéke.** Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1913. évi XIV. t.-c. 57. §-a és a belügyminiszter 159.000—1914. I-a sz. körrendelete alapján értesíti a központi választmány a választó közönséget hogy az országgyűlési képviselő választók 1915. évi ideiglenes névjegyzéke folyó évi október hó 10-ik napjától bezárólag folyó évi november hó 10-ik napjáig lesz a városi kiadóhivatalban (I. em. 25. sz.) közszemlére kitéve, ahol az délelőtt 8—12 óráig megtekinthető és délután 2—6-ig lemásolható. A névjegyzék ellen a törvény 59—61. §-ai értelmében felszólalásnak és a felszólalás ellen észrevételnek van helye. A felszólalások a város polgármesterénél 1914. október 10-től bezárólag 1914. október hó 25-éig, — az észrevételek pedig 1914. október 10-től november 10-ig nyújthatók be írásban a központi választmányhoz.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter dr. Kovács Ferenc nyugalmazott járásbíró, debreczeni gyakorlóügyvédet a debreczeni ügyészség kerületébe ideiglenes megbízottá rendelte ki.

— **Egy városi tisztviselő hősi halála.** Szűcs Gusztáv, Debreczen város házipénztárnak ellenőre, tartalékos honvédhadnagy, a gajicjai harctéren vívott ütközetben, Rohatinnal hősi halált halt. Két lövést kapott a fejébe, mely azonnal megölte. A fiatal tisztviselő felesége és kis fia gyászolja.

— **A polgármesterné adománya.** Kovács József polgármester neje a színházi páholybérletre szánt 220 koronát a Vöröskereszt Egyesületnek adományozta, minthogy most a szintársulat konzorciumos alapon fog előadásokat tartani és a szinigazgató nem hirdethet rendezés színházi bérletet.

— **Dávidházy főjegyző meghalt.** Dávidházy Sándor Hajdúvármegye másod főjegyzője folyó hó 6-én éjjel 2 óraker életének 44-ik évében meghalt. Temetése e hó 8-án, délelőtt 10 óraker lesz a Szent Anna-utca 50. számú háztól. A vármegyeházán gyászlobogó leng, hirdelve egyik régi, kiváló tisztviselőjének elhunytát.

— **Varró-órák.** A debreczeni Testvér-Egyesület elhatározta, hogy hadban lévő katonaink részére közadakozásból meleg flanelleket vásárolnak s azokat varró órákon alsó ingeknek megvarrják. A nemes, szép munkát az egyesület lelkes hőgyatajai tegnap délután meg is kezdték s mindennap hétköznap délután 2—6 megtartják a varró órákat a Dóczy-utczet kézimunka-termében (Kossuth utca 33., I. emelet.) A varró-órákra a délutáni időben szabad idővel rendelkező hölgyeket szívesen látja a Testvér-Egyesület vezetősége. Flanelleket, vagy pénzádományt örömmel fogadnak. Ajánljuk a praktikus mozgalmat olvasóink figyelmébe.

— **Ma október 6-án** reggel már 8 óraker, délután pedig 2 óraker kondultak meg a harangok. Regi presbyteri határozat ez, mely a tavaszi és az őszi harangozás idejét két nagy történelmi nevezetességű naphoz fűzte, úgy mint március 15-ikéhez és október hatodikához.

— **Halálozások.** Ma a következő eseteket jelentették be az állami anyakönyv hivatalban: Földesi Vilma ref. 7 hónapos, Nagy János ref. 36 éves, Püspök Lajos ref. 7 hónapos, Komádi József ref. 5 éves.

Makulatur papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban:
Darabos-utca 7. sz.

Ázsia —

Angol és Oroszország ellen.

Az afgán hadsereg akciója.

A világháború izgalmas következménye egyre szélesebb köröket halóznak be. Afrikában, Ázsiában és Amerikában sorra ütköznek össze a hadviselő felek gyarmatai és a semleges államok is egyre-másra igyekeznek kihasználni azt a kedvező konjunkturát, amelyet éppen a világháború biztosít a számukra.

Az egyik exotikus állam, amely sietve megragadja a kínálkozó alkalmat, hogy régi ellenségeivel szembeszálljon: **Afganisztán.**

Egy török lap ugyanis hivatalos afgán jelentést közöl, amely szerint az afganisztáni emir körülbelül négyszázezer főnyi sereget küldött India ellen. A csapatokat az emir fivére: Nasr-Ulah kán vezeti azzal az utasítással, hogy szállja meg Pesavart, Elő-India kúcsát. Egyidejűleg egy másik sereget is elindítottak Oroszország ellen, amelyet a trónörökös vezényel.

A hír mindenestre valószínű. Afganisztán fanatikus mohamedan lakossága nem lehet közömbös Törökország állás foglálásával szemben, másrészt felhasználja a kínálkozó alkalmat, hogy a gyűlölt orosz és angolai végre leszámoljon.

Anglia és Oroszország egyaránt sokszor megalázta az afgán birodalmat és megcsönkította területét. Először 1838-ban üzent háborút Anglia, de véres küzdelem után kénytelen volt csapatait visszavonni. Másodszor 1878-ban a török-orosz háború után kísérelte meg Anglia, hogy befészkelje magát Afganisztánba, ekkor is azonban eredmény nélkül. Később is ismételt betörték az angol csapatok és végre is sikerült egynéhány fontos szorosot megkaparítani.

A revali találkozón Oroszország és Anglia megegyezték abban, hogy Anglia nem fog beavatkozni Afganisztán belső ügyeibe. Oroszország pedig kötelezte magát, hogy Angliával egyetértőleg fogja afgán érdekeit képviselni.

Azóta Afganisztán valóságos puffert képez a két európai nagyhatalom közt, s ebből a kényelmetlen helyzetből mindenáron szabadulni akar.

A hadsereget török tisztiek szervezték és tüzerésze majdnem európai színvonalon áll, úgy hogy az afgán offenzíva Angliának és Oroszországnak egyaránt komoly gondokat okozhat. Ha sikerült az indiai határvárost, Pesavart megszállni és ha az orosz határon Pamir felé előnyomulnak, akkor a két szövetséges állam nagyon rá fog fizetni a szövetségi barátságért.

Csarnok.

Vetélytársak.

Regény.

Írta: **B. M. CROKER.**

146

Megígértem két leányt — mind kettő idősebb, mint én — hogy ejviszem fogatomban s gardirozom őket.

Teremtő Isten, hogyan vágjam ki magam mind nből!

Hogyan, hogyan?

Rátámaszkodtam pipereasztalomra s elűnődtem ezen a nyomasztó kérdésem.

Amin t prengek, Jim pilantott ve hozzám s így szólt:

— Hallo, Nelli! Készen van a tea, innam egy csésze teát, melőt a gyakorlótérre mennék. Csak nem fáj a fejed, mi?

Odalépet hozzám s aggódva tette rá a kezét a vállamra.

— Bizony, fáj a fejem, de lemegyek, talán a tea meggyógyít. — Aztán tettetett bágyadtággal fölkeltem.

— Megarott a sok járkálás a napon. Megfogta almat, felemelte fejemet és gyöngéden nézet.

— Megarott a sok járkálás a napon.

Erőlködtem, hogy el ne pánjak becsületes tekintete előtti, de ez nem igen sikerült. Hazudtam neki s még járatlan voltam az iyesmben.

Éppen olyan kevésbé fáj a fejem, mint neki, de tisztában voltam azzal, hogy ideiglenes tettetett betegség az egyetlen menekvés. Szegény Jim!

Milyen határtalanul megbizik bennem.

Roppant gonosznak és hamisnak éreztem magamat, amikor Jim levezetett a lépcsőn s unszolt, hogy feküdjem a pamlagra. Gondosan lebecsátotta a függönyöket, fejem alá tette a párnát és teát hozott.

Másnap sem voltam jobban, sőt inkább rosszabbul.

Nem bírtam fölkelni az ágyból.

Jim tele volt aggódással.

Néhány sorban ő maga értesítette a Trotter kisasszonyokat, sőt otthon is akart maradni s már helyettesít is akart küldeni a polojtekra.

Enne persze gondolni sem lehetett.

— Mintha helyettesíthetne valaki, Jim! — kiáltottam hevesen.

— Micsoda képtelenség!

— Gondold csak el, hogy hagyha nád cserben az egész társaságot, mert esetleg rájóni talal a fejem... gyakran sokkal jobban fáj — ami igaz — s mégis el kell menned.

Remegeve mondtam magamban, hogy egész tevésem összeomlik, ha Jim nem fog emenni.

Tettetett fájj jásom, kiereszkolt távollétem a potójatékiol, mindenfél kóhalmányom hiábavaló volna.

Nagy örömmre, Jim harmadfél óraker hosszasan és gyöngéden ebucszolt, majd le pattant lovára és egyenesen elvágatott a játéktérre.

Amikor a lódobogásból meghalltam, hogy befodult már a terrasznál, fejem agyamban... természetesen te sem volt... cső... szobalányom... már, hogy...

Könyvnyomdai munkákat

izlésesen,
kifogástalanul és
jutányos árban
készít

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomda

**Debrecen,
Darabos-u. 7.**

**Telefonszám
4-12.**

annemű vidéki megbízásokat
és kifogástalanul teljesít.